14.3.2018 4042/00.00.01/2018
HE 8/2018

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi
Asiantuntijalausunto 15.3.2018

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä laiksi Ruokavirastosta ja eräistä siihen liittyvistä laeista (HE 8/2018)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes) asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laiksi Ruokavirastosta ja eräistä siihen liittyvistä laeista. Tukes lausuu alla olevat kommentit esityksestä.

Kasvinsuojeluaineiden käytön valvonta

Tukes kannattaa kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnan ohjauksen siirtoa Tukesista Ruokavirastoon. Siirto edistäisi hallituksen esityksessä mainittuja rakennepoliittisia uudistuksia selkeyttämällä virastorakenteita ja niiden ohjausta. Siirron ansiosta hallituksen esityksen tavoitteet hallinnon rakenteiden yhtenäistymisestä ja niiden ohjattavuuden helpottumisesta toteutuisivat. Lisäksi esityksen tavoitteiden mukaisesti hallinnon rakenteet olisivat nykyistä selkeämpi kokonaisuus toiminnallisuuden ja vastuunjaon kannalta.

Käytön valvonnan ohjauksen siirto keskittäisi kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnan yhteen virastoon ja siten karsisi yleishallinnon päällekkäisyyttä sekä Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten, tulevien maakuntien) että viljelijöiden ohjauksessa. Muutos vähentäisi maakuntien ohjaavia tahoja yhdellä viranomaisella ja tehtäväkenttää yhdellä tarkastustyypillä. **Siirron myötä Tukes pystyisi tehostamaan kasvinsuojeluainevalmisteiden valvontaa, josta esimerkkinä on väärennösten ja petosten valvonta.**

Kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnan nykytila ja hallituksen esitysluonnoksen muutosten vaikutukset

Tällä hetkellä maataloustukivalvonnoissa ELY-keskuksia ohjaavat Tukes, Maaseutuvirasto (Mavi) ja Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira). Nämä kolme virastoa myös ohjeistavat viljelijöitä maataloustukiin liittyvissä asioissa. Maataloustukivalvontojen lisäksi Tukes ohjaa ELY-keskuksia kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011), jäljempänä kasvinsuojeluainelaki, mukaisissa valvonnoissa. Erityisesti Mavin ohjaama ympäristökorvauksen perustason sekä Tukesin ohjaamat kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnat ovat keskenään hyvin samanlaisia.

Tukesin ohjausvastuulla on vuosittain noin 750 ELY-keskusten tekemää tarkastusta, mikä vastaa noin 400 henkilötyöpäivää. Kasvinsuojeluaineiden käytön lisäksi Tukes ohjaa ELY-keskuksia kasvinsuojeluaineiden kaupan valvonnassa kasvinsuojeluainelain nojalla.

Muutoksen jälkeen Ruokaviraston vastuulla olisi kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnan ohjaus ja Tukesin vastuulla olisi kasvinsuojeluaineiden kaupan valvonta. Muutos ei vaikuttaisi merkittävästi ELY-keskusten tarkastusmääriin, mutta niiden ohjaus yksinkertaistuisi. Esityksen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Helsinki PL 66 (Opastinsilta 12 B) 00521 Helsinki
Tampere Yliopistonkatu 38 33100 Tampere
Rovaniemi Valtakatu 2 96100 Rovaniemi
Vaihde 029 5052 000 www.tukes.fi kirjaamo@tukes.fi Y-tunnus 1021277-9

vaikutuksia ELY-keskusten resursseihin henkilötyövuositasolla on vaikea arvioida, sillä muutoksen tuomien synergiaetujen vaikutus säästöihin ei ole helposti laskettavissa.

Tukes kohdentaisi ELY-keskusten ohjaamistehtävästä vapautuvat resurssit kasvinsuojeluaine**valmisteiden** valvontaan. Tarve valmisteiden valvonnan kehittämiseen on todettu sekä Suomen tasolla Tukesin, että EU-tasolla Euroopan komission toimesta. Euroopan komissio raportoi, että EU:ssa painotetaan enemmän kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa kuin valmisteiden valvontaa[1]. Lisäksi Euroopan komissio arvioi, että EU:n markkinoilla olevista kasvinsuojeluaineista 10 % on laittomia[2].

[1] Euroopan komissio: Plant Protection Products – Marketing and Use (2016), osoitteessa http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=109

[2] Euroopan komissio: Ad-hoc study on trade of illegal and counterfeit pesticides in the EU (2015), osoitteessa https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_ppp_illegal-ppps-study.pdf

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Yliopistonkatu 38
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9